

Persbericht

Luxemburg, 18 december 2018

Bestrijding van woestijnvorming in de EU: maatregelen tot nu toe zijn onvoldoende coherent, waarschuwen controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer heeft de Europese Commissie geen duidelijk beeld van de uitdagingen die de groeiende bedreigingen van woestijnvorming en bodemdegradatie in de EU vormen. De coherentie van de stappen die de Commissie en de lidstaten tot nu toe hebben genomen ter bestrijding van woestijnvorming, is volgens de controleurs beperkt. Daarnaast heeft de Commissie niet beoordeeld of er vooruitgang is geboekt bij het verwezenlijken van haar doel om uiterlijk in 2030 neutraliteit inzake bodemdegradatie te bereiken.

Met woestijnvorming worden de processen omschreven in verband met de mens en het klimaat die problemen veroorzaken in droge gebieden, zoals verminderde voedselproductie, onvruchtbaarheid van de grond, dalingen van de natuurlijke veerkracht van de grond en verminderde waterkwaliteit. Uit projecties inzake klimaatverandering in Europa blijkt dat het risico op woestijnvorming aan het toenemen is. Hete halfwoestijnen bestaan al in zuidelijk Europa en het verschijnsel breidt zich in noordelijke richting uit. Woestijnvorming is een gevolg, maar ook een oorzaak van klimaatverandering: bij bodemdegradatie komen broeikasgassen vrij en aangetaste bodems kunnen minder koolstof vasthouden.

Dertien EU-lidstaten hebben in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van woestijnvorming zelf verklaard te zijn getroffen door woestijnvorming. In 2015 verbonden de EU en de lidstaten zich ertoe te streven naar neutraliteit inzake bodemdegradatie in de EU in 2030.

De controleurs bezochten vijf EU-lidstaten die zijn getroffen door woestijnvorming: Spanje, Italië, Cyprus, Portugal en Roemenië. Zij onderzochten of het risico op woestijnvorming in de EU doeltreffend en doelmatig werd aangepakt.

Ze concludeerden dat, hoewel woestijnvorming en bodemdegradatie actuele en groeiende bedreigingen vormen binnen de EU, de Commissie geen duidelijk beeld heeft van de uitdagingen en dat de coherentie van de stappen die genomen zijn ter bestrijding van woestijnvorming beperkt is.

“We zien dat droogte, ariditeit en het risico op woestijnvorming toenemen als gevolg van klimaatverandering in de EU”, aldus Phil Wynn Owen, het voor het verslag verantwoordelijke lid van de Europese Rekenkamer. “Woestijnvorming kan leiden tot armoede, gezondheidsproblemen als gevolg van door de wind verspreid stof

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

en een afname van de biodiversiteit. Dit kan ook demografische en economische gevolgen hebben doordat mensen gedwongen worden te emigreren uit getroffen gebieden. Wij hebben als controleurs de verantwoordelijkheid om te wijzen op dergelijke risico's, die steeds meer druk zouden kunnen leggen op overheidsbegrotingen, zowel op EU- als op nationaal niveau."

Er bestaat geen strategie op EU-niveau inzake woestijnvorming en bodemdegradatie, aldus de controleurs. In plaats daarvan bestaat er een reeks strategieën, actieplannen en uitgavenprogramma's, zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid, de EU-bosbouwstrategie en de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, die relevant zijn voor de bestrijding van woestijnvorming, maar er niet op gericht zijn.

EU-projecten in verband met woestijnvorming vinden verspreid over verschillende beleidsterreinen – plattelandsontwikkeling, milieu- en klimaatactie, onderzoek en regionaal beleid – plaats. Ze kunnen een positieve impact hebben op de bestrijding van woestijnvorming, maar er heerst bezorgdheid over de duurzaamheid ervan op lange termijn.

De Commissie en de lidstaten verzamelen gegevens over verschillende factoren met impact op woestijnvorming en bodemdegradatie. Er bestaat echter geen volledige beoordeling van bodemdegradatie op EU-niveau en hiervoor is geen methodologie overeengekomen. Er vond beperkte coördinatie tussen de lidstaten plaats en de Commissie heeft geen praktische richtsnoeren verstrekt. De Commissie heeft niet beoordeeld in hoeverre er vooruitgang is geboekt in het toegezegde nastreven van neutraliteit inzake bodemdegradatie tegen 2030.

De controleurs bevelen aan om:

- een methodologie te bepalen om de mate van woestijnvorming en bodemdegradatie in de EU te beoordelen, en op basis daarvan de relevante gegevens te analyseren en regelmatig te presenteren;
- de geschiktheid van het huidige rechtskader voor het duurzaam gebruik van de grond in de gehele EU te beoordelen, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de aanpak van woestijnvorming en bodemdegradatie;
- nader toe te lichten hoe de EU haar verbintenis om uiterlijk in 2030 neutraliteit inzake bodemdegradatie te bereiken zal nakomen en regelmatig verslag uit te brengen over de vooruitgang;
- richtsnoeren aan de lidstaten te verstrekken over bodembehoud en het bereiken van neutraliteit inzake bodemdegradatie in de EU, waaronder verspreiding van goede praktijken;
- de lidstaten, op hun verzoek, technische ondersteuning te verlenen bij het opstellen van nationale actieplannen om uiterlijk in 2030 neutraliteit inzake bodemdegradatie te bereiken.

Noot voor de redactie

De dertien EU-lidstaten die in het kader van het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van woestijnvorming (UNCCD) zelf verklaard hebben te zijn getroffen door woestijnvorming, zijn: Bulgarije, Griekenland, Spanje, Kroatië, Italië, Cyprus, Letland, Hongarije, Malta, Portugal, Roemenië, Slovenië en Slowakije.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere betrokken partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en

vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet. Dit hoge niveau van acceptatie onderstreept het nut van ons werk voor burgers van de EU.

Speciaal verslag nr. 33/2018 “Bestrijding van woestijnvorming in de EU: een groeiende bedreiging waartegen meer moet worden ondernomen” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).